

Factsheet

Zorg voor kinderen met een intensieve zorgvraag

Onderwijs en zorg

Deze factsheet maakt onderdeel uit van een aantal factsheets dat betrekking heeft op de organisatie van de zorg voor kinderen met een intensieve zorgvraag buiten het ziekenhuis. Doel van deze factsheets is om patiënten, ouders, zorgverleners, verzekeringsmedewerkers, scholen, ambtenaren etc. inzicht te geven in het landelijk kader rondom zorg voor ernstig zieke kinderen buiten het ziekenhuis. De factsheets zijn gemaakt met input van een groot aantal partijen betrokken bij de zorg voor kinderen.

De factsheets over zorg voor kinderen met een intensieve zorgvraag:

1. Algemeen
2. Zorgverzekeringswet en de subgroep Intensieve Kindzorg (IKZ)
3. Wet langdurige zorg (Wlz)
4. Persoonsgebonden budget (pgb) en zorg in natura
5. Jeugdwet en gemeente
6. Gebruikelijke zorg
7. Onderwijs en zorg

Deze factsheets bieden basisinformatie. Elke situatie in de zorg voor zieke kinderen is uniek. Betrokken partijen moeten altijd samen bekijken wat het beste past in de individuele situatie.

Op de website www.hetmedischekindzorgsysteem.nl staat meer informatie over (de organisatie van) zorg aan zieke kinderen. Daarnaast kunt u vanaf 1 oktober 2016 bij het Meldpunt Juiste Loket terecht voor vragen of knelpunten rondom zorg en ondersteuning aan kinderen met een intensieve zorgvraag. www.juisteloket.nl, meldpunt@juisteloket.nl, telefoon: 030 789 78 78.

Het onderwijsstelsel biedt verschillende mogelijkheden voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben in regulier of speciaal onderwijs. Voor kinderen met een intensieve zorgvraag geldt, dat zij zowel in het regulier als in het speciaal onderwijs les volgen.

Regulier basis- en voortgezet onderwijs

- Als een leerling een reguliere basisschool of school voor voortgezet onderwijs bezoekt, kan de eventueel benodigde medische zorg en/of ondersteuning door de zorgverzekeraar en/of gemeente ook in schooltijd worden vergoed.
- Als het niet lukt om fulltime naar school te gaan, dan is Onderwijs Op een Andere Locatie (OOAL) mogelijk. Voor leerlingen met een intensieve zorgvraag kan een vrijstelling van geregeld schoolbezoek op grond van ziekte (Leerplichtwet, art. 11, onder d) aan de orde zijn. Daarmee wordt het voor leerlingen mogelijk om tijdelijk of gedeeltelijk onderwijs op school te combineren met onderwijs op een andere locatie, zoals bijvoorbeeld een zorginstelling, ziekenhuis en afstandsonderwijs. De school van inschrijving en ouders maken samen een plan voor de invulling van het onderwijs. De school verzorgt de leermiddelen en de onderwijsbegeleiding. De school en de ouders spreken samen af hoe lang het OOAL-traject duurt en waar naartoe wordt gewerkt.

Speciaal of voortgezet onderwijs

- Sinds de invoering van passend onderwijs is de onderwijssoort niet meer leidend, maar wat een school kan bieden. Wel zijn er speciale scholen die veel deskundigheid hebben in het geven van onderwijs aan leerlingen met een intensieve zorgvraag.
- Een voorbeeld is onderwijs op één van de 12 speciale scholen die gespecialiseerd zijn in onderwijs aan langdurige zieke leerlingen. Deze scholen bieden vaak zelf enige zorg (een aantal scholen heeft bijvoorbeeld een verpleegkundige in dienst).
- Onderwijs bij een andere vorm van speciaal onderwijs. Dit komt bijvoorbeeld voor als een kind naast somatische problematiek ook (meervoudige) lichamelijke beperkingen heeft. Dan kan een school waar ernstig meervoudig gehandicapte leerlingen ingeschreven staan (een tytyl of mytylschool) ook een mogelijkheid zijn.
- Ook in het speciaal onderwijs kunnen leerlingen een diploma halen (kleinere klassen, meer begeleiding en/of meer zorg) en ook in het speciaal onderwijs is het mogelijk om minder uren onderwijs te volgen dan voorgeschreven. De school kan bij de inspectie een aanvraag doen voor afwijking van de minimale onderwijstijd.

Hoe gaat de schoolkeuze in zijn werk?

Ouders melden hun kind aan bij de school van hun voorkeur. Dit kan een reguliere of een speciale school zijn. Voor kinderen met een zware zorgvraag kan een plaats in het (voortgezet) speciaal onderwijs soms beter tegemoet komen aan de behoefte van de leerling.

De school waar een leerling wordt aangemeld, onderzoekt of de leerling kan worden toegelaten. Vaak zal een leerling met een zorgvraag ook extra onderwijsondersteuning nodig hebben. Dan heeft een school *zorgplicht* en moet zij een passende plek bieden. Dat kan op de eigen school zijn. Als dat niet lukt, is de school verantwoordelijk voor het realiseren van een plek op een andere reguliere of speciale school.

In de praktijk is het meestal zo dat scholen bij een verzoek om toelating van een leerling met een zware medische zorgvraag in gesprek gaan met ouders en zorgverleners om te bespreken hoe de zorg wordt georganiseerd die een kind nodig heeft. Scholen, ouders, zorgverleners, gemeente en samenwerkingsverband maken afspraken over een goede invulling van onderwijs en zorg en begeleiding.

Welke zorg biedt de school?

Dit verschilt per school. Zoals hierboven beschreven staat, bieden scholen voor speciaal onderwijs vaak wel iets van zorg. Reguliere scholen hebben meestal geen zorgpersoneel in dienst. Soms heeft een regio voor de inzet van zorg op school afspraken gemaakt met zorgorganisaties. U kunt hiernaar vragen bij de school. Elke school geeft in een zogenaamd 'schoolondersteuningsprofiel' aan, welke onderwijsondersteuning de school biedt.

Wie mogen op school voorbehouden handelingen uitvoeren?

Zorg op school kan geboden worden door zorgprofessionals (Wet BIG), zoals bijvoorbeeld een wijk- of kinderverpleegkundige. Sommige speciale scholen hebben ook een verpleegkundige in dienst. Soms willen ouders en een leraar of onderwijspersoneelslid zelf (een deel van de) zorg bieden die normaal alleen door een zorgprofessional wordt geboden (voorbehouden handeling). Dit is mogelijk onder bepaalde voorwaarden die opgenomen zijn in de [factsheet Diabeteszorg in het primair onderwijs](#).

Wat is vrijstelling van de leerplicht?

Elk kind heeft recht op onderwijs. Als ouders hun kind aanmelden bij een school, dan kan er niet zomaar worden geweigerd.

Ouders die van mening zijn dat hun kind om medische of psychische redenen niet geschikt is om onderwijs te volgen, kunnen bij de gemeente wel een beroep doen op een vrijstelling van inschrijving (artikel 5 onder a van de Leerplichtwet). De gemeenten wijst dan een onafhankelijk deskundige aan die adviseert of er sprake is van medische of psychische ongeschiktheid. Een vrijstelling wordt meestal voor één schooljaar afgegeven.

Er zal altijd een groep kinderen zijn waarvoor een dergelijke vrijstelling nodig is: de groep die dusdanig zwaar gehandicapt of ernstig ziek is dat zij niet naar school kunnen. Er zijn veel kinderen die wel (een deel van) het onderwijsprogramma kunnen volgen. Als ouders, ondanks de vrijstelling, graag willen dat hun kind weer naar school of gedeeltelijk onderwijs gaat volgen (op school of indien nodig op een andere locatie), dan is er voor ouders altijd de mogelijkheid het kind aan te melden op een school. Dan gaat de zorgplicht weer in.

Meer informatie en advies

- Voor elke leerling die extra onderwijsondersteuning nodig heeft, zal de school na overleg met ouders een ontwikkelingsperspectief voor de leerling kind opstellen. Daarin staat onderbouwd aangegeven naar welke uitstroombestemming school en leerling toewerken. Bij het gesprek over het ontwikkelingsperspectief kunnen school en ouders ook de invulling van zorg op school bespreken.
- Via de onderwijszorgconsulenten (OZC). Deze consulenten helpen school en ouders bij het regelen van zorg op school (dus organisatie/bekostiging).
- Via consulenten onderwijsondersteuning aan leerlingen met een intensieve zorgvraag (de consulenten OZL). De consulenten werken bij de onderwijsadviesbureaus en bij de educatieve voorzieningen van de UMCs. Samen vormen de consulenten OZL het landelijk netwerk Ziek zijn en Onderwijs (Ziezon). Zij denken met scholen en ouders mee over een goede invulling van het onderwijsprogramma.
- Verder kunnen ook cliëntondersteuning en het Meldpunt Juiste Loket ondersteunen bij de totstandkoming van een juiste zorgindicatie en passende zorg in onderwijstijd.

Over onderwijs en zorg kunt u op de volgende plekken meer informatie vinden:

[Onderwijszorgconsulenten](#)

[Consulenten OZL](#) en www.ziezon.nl

[Passend onderwijs](#)

[\(Medische\) zorg op school](#)

[Het ontwikkelingsperspectief](#)

Een overzicht van mogelijkheden voor maatwerkoplossingen:

[Primair onderwijs](#)

[Voortgezet onderwijs](#)

Dit is een uitgave van
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Bezoekadres
Parnassusplein 5 | 2511 vx Den Haag

Postadres
Postbus 20350 | 2500 EJ Den Haag
Telefoon 070 340 79 11
Telefax 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

November 2016